

SOSYAL SERMAYE VE MOTİVASYON ARASINDAKİ İLİŞKİYE YÖNELİK ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

İbrahim H. ÇANKAYA*

Hurşit ÇANAKÇI**

Özet

Bu araştırmanın amacı, sınıf öğretmenlerinin görüşlerine göre okullarda sosyal sermaye ve öğretmenlerin motivasyon düzeyi arasındaki ilişkiyi incelemektir. Araştırmanın çalışma evrenini, Elazığ İli Merkez ilköğretim okullarında 2009-2010 eğitim-öğretim döneminde görev yapan sınıf öğretmenleri oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini, mevcut çalışma evreni içerisinde dağıtılan ölçeklere cevap veren 375 öğretmenden oluşmaktadır. Araştırmada kullanılan sosyal sermaye ölçeği Ersözlü (2008), motivasyon ölçeği ise Claude vd. (2008) tarafından geliştirilmiştir. Sosyal sermaye ve motivasyon arasında pozitif yönde ve anlamlı bir ilişki olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Sözcükler: Motivasyon, sosyal sermaye, iletişim, güven

Giriş

Sosyal sermaye (güven, iletişim, empati, paylaşım vb.) okulların sahip oldukları örtük değerleri arasındadır. Okul yöneticisi ile öğretmen ve öğrenciler arasındaki iletişim düzeyi, okul ortamında güven, paylaşılan normlar ve okulun etik ilkeleri birlikte okul kültürünü şekillendirirler. Bu bağlamda okulun sosyal sermayesi; okulun amaçlarını gerçekleştirebilmesine, okulun değişime uyum sağlama düzeyine ve mevcut problemleri çözebilmesine yönelik örgüt düzeyinde performans artırıcı bir işleve sahiptir. Sosyal sermayenin okul örgütü için sosyal ilişkilere yapılan yatırım olduğu da (Lin, 2001) söylenebilir. Bu tür sosyal ilişkilerin temelinde ise karşılıklı güven yer almaktadır (Putnam, 1995). Güvenin yanı sıra, işbirliği ve paylaşılan ortak örgütsel değerler de mevcuttur (Cohen ve Prusak, 2001). Genel olarak sosyal sermayenin alt unsurlarını; güven, normlar ve iletişim oluşturur (Fukuyama, 1999). Güven, sosyal ilişkilerin temelini oluşturan, bireyler arası fedakârlığa dayalı bir duygu olup (Çelik, 2002), örgütler içerisinde işgörenlerin birbirlerine ve çalıştıkları örgüte karşı zamanla geliştirdikleri değer vermeye dayalı duygusal bir güç olarak ta (Cooper ve Sawaf, 1997) kabul edilmektedir. Normlar, örgüt kültürü içerisindeki davranışları etkileyen, sosyal sistemi kurumsallaştıran ve güçlendiren öğelerden oluşmaktadır. İletişim ise bireylerin birbirleriyle ortaklaşa çalışmasını sağlayan, bireylerin çalıştıkları örgüte karşı bağlılığını etkileyen karşılıklı etkileşim dokusudur (Jackson, 2005). Okul örgütleri açısından sosyal sermaye, okulların işlevsellik düzeyini artıran ve okulların amaçlarını gerçekleştirebilmesine katkı sağlayan örgütsel bir güç kaynağıdır. Kültür, toplum için neyi ifade ediyorsa sosyal sermaye de okul örgütleri için benzer şeyi ifade eder. Baringer ve Mccroskey (2000)'e göre okullarda mev-

* Yrd. Doç. Dr.; Mevlana Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Konya.

** İl Millî Eğitim Müdürlüğü, Eğitim Müfettişi, Elazığ.

cut sosyal sermaye, öğretmen ve öğrencilerin motivasyonu, iş doyumunu ve performans düzeyleri üzerinde doğrudan bir etkiye sahip olup bu araştırmada ise okullarda sosyal sermayenin öğretmenlerin motivasyon düzeyine etkisi ele alınmıştır.

Motivasyon, kişiyi belirli bir amaç için harekete geçiren, çalışmaya sevk eden ve kişilerde çalışma isteğini artıran bir güçtür (Robbins, 2001). Motivasyon, bireyin davranışlarında kararlılık göstermesidir (Barutçugil, 2004). Motivasyon, bireyin belirli bir amacı gerçekleştirmek üzere kendi isteği ile davranışa geçmesidir (Koçel, 2001). Motivasyon, ihtiyaçları gidermek için gerekli davranışları başlatan bir kuvvettir (Genç, 2004). Bu tanımlar çerçevesinde motivasyon; fizyolojik, sosyal ve psikolojik olmak üzere üç grupta sınıflandırılmaktadır. Fizyolojik motivasyon, insanın yaşamını sürdürdürebilmesi için gerekli olan temel ya da birincil gereksinimlerin elde edilmesine yönelik ihtiyaçları içermektedir. Bu motivasyon türünde; beslenme, giyinme, ısınma, barınma vb. ihtiyaçlar yer almaktadır (Sabuncuoğlu ve Tüz, 1996). Sosyal motivasyon, bireylerin toplum içerisindeki yaşamlarını kolaylaştıran isteklerini içermektedir. Bireyler mensup olduğu toplumda belirli bir statüye ulaşmak için çaba harcarlar. Ait olmak ve kabul görmek, ödüllendirilmek, saygı görmek bu gereksinimler arasında yer almaktadır çünkü toplumun beğendiği ve onayladığı davranışlar bireyin davranışları üzerinde motive edici rol oynamaktadır (Hicks ve Gullet, 1981). Psikolojik motivasyon ise, bireylerin kendini çevresine karşı kanıtlama isteği anlamına geldiği gibi (Munn,195) bireyin dışarıdan bir ödül beklentisi olmaksızın davranışta bulunması, yani yeterli derecede bağımsız olma isteği anlamlarına gelmektedir (Deci, 1975). Bu bağlamda okul yöneticilerinin önemle üzerinde durmaları gereken öğretmen ve öğrencilerin motive olmalarına destek vermek olmalıdır. Özellikle okul örgütlerinde normatif yönetim biçiminin ön planda olması okulu oluşturan paydaşların sinerji oluşturmasını engellemekte ve okul örgütünün örtük değerleri arasında yer alan sosyal sermaye unsurlarından etkili düzeyde faydalanılmasını zorlaştırmaktadır. Türkiye’de sosyal sermaye konusunda yapılan çalışmaların genellikle teorik çerçeveye ile sınırlı olması sosyal sermaye ile bireysel ve örgütsel değişkenler arasında hangi yönde ve ne düzeyde bir ilişkinin olduğunun araştırılmasını gerekli kılmaktadır. Bu durum araştırmanın problemi olarak kabul edilmiştir.

Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı, sınıf öğretmenlerinin görüşleri doğrultusunda sosyal sermaye ve motivasyon arasında anlamlı bir ilişkinin olup olmadığını belirlemektir. Bu nedenle araştırmada şu sorulara cevap aranmıştır: “Sosyal sermaye (iletişim, güven) ve motivasyon arasında anlamlı bir ilişki” var mıdır? , “Sosyal sermaye (iletişim, güven) motivasyonu anlamlı bir şekilde yordamakta mıdır?”

Yöntem

Bu araştırma, betimsel nitelikte bir araştırmadır. Bu tür araştırmalar, çok sayıda elemandan oluşan evren hakkında genel yargıya ulaşmak amacıyla evrenin tümü ya da temsil yeteneği olan örneklem üzerinde yapılır (Karasar, 2003). 2009–2010 eğitim-öğretim yılında görev yapan öğretmenlerin görüşleri veri olarak toplanmıştır.

Evren ve Örneklem

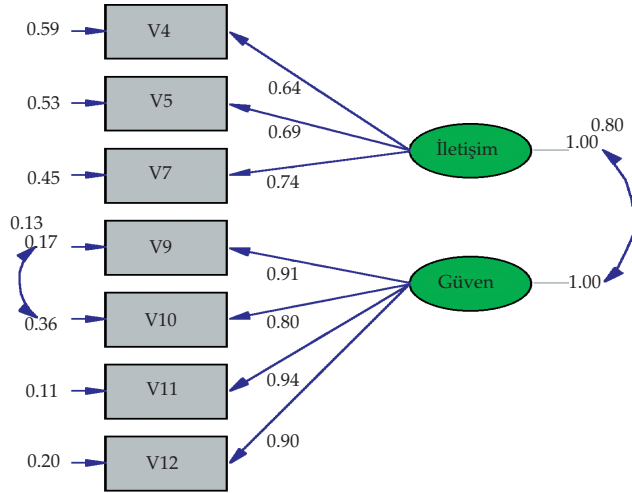
Araştırma evrenini Elazığ İli Merkez ilköğretim okullarında görev yapan 1500 sınıf öğretmeni oluşturmaktadır. Araştırmanın örnekleme, çalışma evreni içerisinde tesadüfi olarak seçilen 500 öğretmen üzerinden yürütülmüştür. Öğretmenlerden geriye dönen 375 ölçek değerlendirilmeye alınmıştır. Ölçekler araştırmacılar tarafından öğretmenlerle yüz yüze görüşülerek dağıtılmış ve öğretmenlerin ölçekleri yazılı olarak cevaplandırılmaları istenmiştir. Örneklem sayısı çalışma evreninin yaklaşık % 25’ ni oluşturmakta olup bu oranın evreni temsil açısından yeterli olduğu kabul edilmektedir (Özdamar, 2003).

Veri Toplama Araçları

Sosyal Sermaye Ölçeği: Ersözlü (2008) tarafından öğretmenlerin sosyal sermaye algusunu algılama düzeylerini belirlemek amacıyla geliştirilmiştir. Ölçek, Ersözlü'nün gerçekleştirdiği Açımlayıcı Faktör Analizi'ne göre beş boyuttan ve 31 maddeden oluşmaktadır. Ölçeğin alpha iç tutarlılık katsayısı .88 olarak, Kaiser Mayer-Olkin (KMO) katsayı ortalamasının ise .940 olduğu tespit edilmiştir. Bu araştırmada ise ölçek üzerinde belirlenmiş olan faktör yapıları Doğrulayıcı Faktör Analizi'ne (Confirmatory Factor Analysis) tabi tutulmuştur. Bu analiz, ölçme modellerinin geliştirilmesinde sık kullanılan ve önemli kolaylıklar sağlayan bir yöntemdir ve önceden oluşturulan bir model aracılığıyla gözlenen değişkenlerden yola çıkarak faktör oluşturmaya yönelik bir işlemdir (Jöreskog ve Sörbom, 1993; Schumacker ve Lomax, 1996). Buna göre, 24 madde ölçekten çıkarılmış ve geriye kalan 7 maddenin 2 faktör (iletişim ve güven) altında toplandığı görülmüştür. Ölçek üzerinde gerçekleştirilen doğrulayıcı faktör analizi sonuçları Tablo 1'de gösterilmiştir.

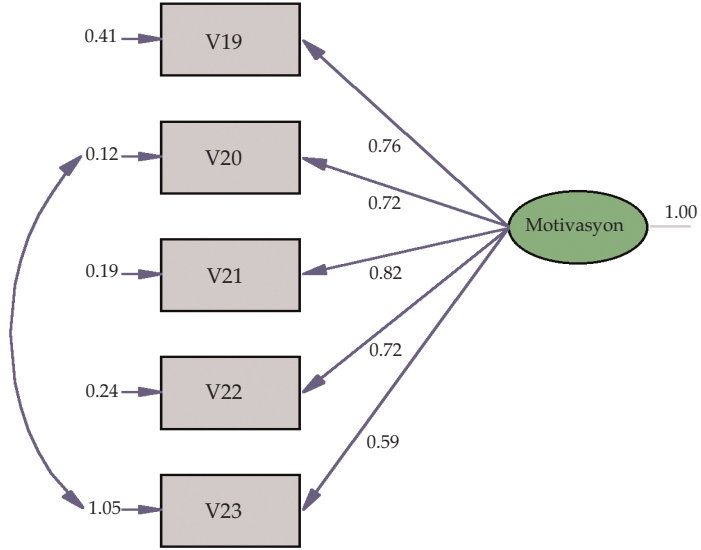
Tablo 1. Sosyal Sermaye Ölçeğinin Doğrulayıcı Faktör Analizi Sonuçları

Chi-Square=26.17, df=12, P-value=0.000, RMSEA=0.072

Tablo 1 incelendiğinde ölçeğin ilk 3 maddesinin (V4,V5,V6) iletişim faktörüne son 4 maddesinin (V9,V10,V11,V12) ise güven faktörüne ait olduğu görülmüştür. Bununla beraber, ölçeğin X^2 değerinin standart sapmasına oranı 2 ve RMSEA değerinin ise 0.008 olup kabul edilebilir bir uyum düzeyinde olduğu (Şimşek, 2007; Hu ve Bentler, 1998; Bentler ve Benet, 1980) görülmüştür.

Motivasyon Ölçeği: Claude, Caroline, Frédéric, Herbert, ve Martin (2008) tarafından öğretmenlerin motivasyon düzeylerini belirlemek amacıyla geliştirilmiştir. Ölçek, Claude vd.'nin gerçekleştirdiği açımlayıcı faktör analizi'ne göre 15 maddeden oluşmaktadır. Bu araştırmada, ölçek üzerinde belirlenmiş olan faktör yapıları doğrulayıcı faktör analizi'ne (Confirmatory Factor Analysis) tabi tutulmuş, 10 madde ölçekten çıkarılmış ve geriye kalan 5 maddenin tek faktör (motivasyon) altında toplandığı görülmüştür. Buna göre, ölçek üzerinde gerçekleştirilen doğrulayıcı faktör analizi sonuçları Tablo 2'de gösterilmiştir.

Tablo 2. Motivasyon Ölçeğinin Doğrulayıcı Faktör Analizi Sonuçları

Chi-Square=26.17, df=12, P-value=0.000, RMSEA=0.072

Tablo 2 incelendiğinde ölçeğin 5 maddesinin (V19,V20,V21,V22,V23) tek faktör (motivasyon) altında toplandığı görülmüştür. Bununla beraber, ölçeğin key kare değerinin standart sapmasına oranı 2'nin altında olduğu ve RMSEA değerinin ise 0.05 altında olduğu, bu şekilde iyi bir uyum değerine sahip olduğu (Şimşek, 2007; Hu ve Bentler, 1998; Bentler ve Benet, 1980) görülmüştür.

Bulgular

"Sosyal sermaye ile sınıf öğretmenlerinin motivasyon düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?", "Sosyal sermaye (iletişim ve güven birlikte) motivasyonu anlamlı yordamakta mıdır? sorularına cevap bulmak amacıyla yapılan bu çalışmada elde edilen veriler korelasyon ve regresyon analizine tabii tutulmuş ve sonuçlar tablo 3 ve 4'de gösterilmiştir.

Tablo 3. Korelasyon İlişikisine Ait Bulgular

Değişkenler		İletişim	Güven	Motivasyon
İletişim	r	1	.80	.52
	p			.000(**)
Güven	r	.80	1	.48
	p			.000(**)

**P< 0.01

Tablo 3'de görüldüğü gibi yapılan çift yönlü korelasyon analizine göre sosyal sermayenin alt unsurunu oluşturan iletişim ve motivasyon arasında .52 düzeyinde anlamlı ve pozitif yönde, güven ve motivasyon arasında ise .48 düzeyinde anlamlı ve pozitif yönde bir ilişkinin olduğu görülmüştür. Okul içerisinde yönetici-öğretmen ve öğretmen-öğretmen arasındaki iletişimin istenilen düzeyde olmasının güven ortamı-

na göre öğretmenlerin motivasyon düzeyi üzerinde daha fazla etkili olduğu ve motivasyon açısından iletişimin (paylaşımın) güvenden daha öncelikli olduğu görülmüştür.

Tablo 4. Çoklu Doğrusal Regresyon Analizine İlişkin Bulgular

Yordanan Değişken <i>Motivasyon</i>	B	Standart Hata	β	t	p	F	R	R ²
Sabit	2.784	.233		11.960	.000		.465	.256*
İletişim	.365	.065	.465**	5.582	.000	31,168		
Güven	.348	.061	.452**	5.213	.000	29.456		

Yordayıcı Değişkenler: Sosyal Sermaye (iletişim, güven)

Tablo 4’de çoklu doğrusal regresyon analizi sonucuna göre, iletişimin güvene göre motivasyonu daha güçlü olarak yordadığı tespit edilmiştir. Standardize edilmiş % (Beta) değerlerine göre, öğretmenlerin görüşlerine göre okul ortamında mevcut sosyal sermayenin alt boyutunu oluşturan iletişim güven duygusuna göre motivasyonu anlamlı ve daha güçlü olarak yordamaktadır (%= .465 P<.001). Sosyal sermayenin iletişim ve güven alt boyutlarının motivasyon düzeyini yaklaşık % 25 (R²= .256) oranında ve anlamlı yordamaktadır. Toplam varyansı açıklama yüzdesi için yapılan F testi sonucunda istatistiksel açıdan (F= 31.168, Sig = .000) düzeyinde anlamlı bir sonuç tespit edilmiştir. Bu bağlamda çoklu regresyon analizi sonucuna göre iletişimin güvene göre öncelikli olarak motivasyon düzeyi üzerinde daha etkili olduğu saptanmış ve korelasyon analizi sonucunu doğruladığı görülmüştür.

Tartışma ve Sonuç

Okulların sahip oldukları unsurlar sadece görülebilen resmi normlarıyla sınırlı değildir. Değerler (güven, iletişim, empati, paylaşım) okulların sahip oldukları örtük unsurları arasındadır. Bu araştırma sonucunda, sosyal sermayenin -iletişim ve güven alt boyutları ile- öğretmenlerin motivasyon düzeyini anlamlı ve pozitif yönde yordadığı görülmüştür.

Allik ve Realo (2004); Newton (2001); Palgi ve Moore (2004) ile Marcinkeviciute (1998) yaptıkları çalışmalarda benzer şekilde; örgüt içi iletişime önem verilen ve güven ortamının yüksek düzeyde olduğu özel işletmelerde, işgörmelerin motivasyonlarının da yüksek düzeyde olduğunu tespit etmişlerdir.

Mcnamara, Weininger ve Lareau (2003); Teachman, Paasch ve Carver (1996); Ferguson (2004) ile Cooleman (1988) ortaöğretim okullarında yaptıkları araştırmalarda, öğretmenlerine karşı güven duygusunun yüksek düzeyde olduğu görülen öğrencilerin motivasyon düzeylerinin de yüksek olduğunu tespit etmişlerdir. Pedder ve Mcintyre (2006), Christophel ve Gorham (1995), Frymier (1993), Baringer ve McCroskey (2000) ile Öztürk (2006) ilköğretim okullarında yaptıkları araştırmada, okul ortamında arkadaşları ve öğretmenleriyle kolaylıkla iletişim kurabilen öğrencilerin motivasyon düzeylerinin yüksek olduğunu saptamışlardır.

Yapılan araştırmalar ve bu araştırmada tespit edilen sonuçlar karşılaştırıldığında, sosyal sermayeye ait unsurların (iletişim, güven) motivasyon üzerinde anlamlı etkisi olduğu görülmektedir. Bu bağlamda okullarda yönetici-öğretmen ve öğretmenler arası iletişim ile güvenin öğretmenler açısından önemli bir moral kaynağı olduğu söylenebilir. Bu bulgular doğrultusunda şu öneriler ileri sürülebilir:

- Öğretmenlerin motivasyonlarını üst düzeyde tutabilmek için yöneticiler “ilişki yönelimli liderlik davranışlarına” önem vermelidirler.
- Yöneticiler öğretmenlerle olan ilişkilerinde güven ortamı oluşturmaya çalışmalıdır.
- Öğretmenlerin birbirlerine karşı güven verme ve iletişim yeterlilikleri öğretmen performans değerlendirme kriterleri arasında yer almalıdır.

Kaynakça

- Allik, J, Realo, A. (2004). Individualism-Collectivism And Social Capital. *Journal of Cross-Cultural Psychology*, 35, 29-39.
- Baringer, D., Mccroskey, J. (2000). *İmmediacy in The Classroom: Student İmmediacy*. Annandale: Communication Education.
- Barutçugil, İ. (2004). *Stratejik İnsan Kaynakları Yönetimi*. İstanbul: Kariyer Yayınları.
- Bentler, P. M., Benet, D.G. (1980). Significance Test and Goodness of Fit in the Analysis of Covariance Structures. *Psychological Bulletin*, 88, 591-606.
- Christophel, D., Gorham, J. (1995). *A Test-Retest Analysis Of Student Motivation Teacher İmmediacy And Perceived Sources Of Motivation, Teacher İmmediacy And Perceived Sources Of Motivation And Demotivation In College Classes*, Communication Education.
- Claude, F., Caroline, S., Frédéric, G., Herbert, M. ve Martin, D. (2008). The Work Tasks Motivation Scale for Teachers, *Journal of Career Assessment*, 16, 256-278.
- Cohen, D., Prusak, L. (2001). *Kavrayamadığımız Zenginlik: Kuruluşların Sosyal Sermayesi* (Çev: Ahmet Kardam). İstanbul: Mess Yayıncılık.
- Coleman, J. (1988). Social Capital İn The Creation Of Human Capital. *The American Journal of Sociology*, 94, 95-120.
- Cooper, R., Sawaf, A. (1997). *Liderlikte Duygusal Zeka*. (Çev: Zelal B. Ayman-Banu Sancar). İstanbul: Sistem Yayıncılık.
- Çelik, V. (2002). *Okul Kültürü ve Yönetimi*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Deci, E. (1975). *Intrinsic Motivation*. New York: Plenum Press.
- Ersözlü, A. (2008). *Sosyal Sermayenin Ortaöğretim Kurumlarında Görev Yapan Öğretmenlerin İş Doyumuna Etkisi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Elazığ: Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Ferguson, K. (2004). Measuring And Indigenizing Social Capital İn Relation To Children's Street Work İn Mexico: The Role Of Culture İn Shaping Social Capital Indicators. , 1-14.
- Frymier, A. B. (1993). *The Impact of Teacher İmmediacy on Students' Motivation Over the Course of a Semester*. Paper Presented At The Annual Meeting Of The Speech Communication Association. .
- Fukuyama, F. (1999). *Social Capital and Civil Society*. Washington D.C: IMF Institute And The Fiscal Affairs Department.
- Genç, N.(2004). *Yönetim ve Organizasyon*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Hicks, H., Gullet, R. (1981). *Organizasyonlar: Teori ve Davranış* (Çev. Besim Baykal). İstanbul: İ.İ.T.İ.A. İşletme Bilimleri Enstitüsü Yayınları.
- Hu, L.T., Bentler, P.M. (1998). Fit Indices in Covariance Structure Modelling: Sensitivity to Under Parameterized Model Misspecification. *Psychological Methods*, 3, 424-453.
- Jackson, M. (2005). *The Economics of Social Networks*. California: California Institute of Technology.
- Jöreskog, K., Sörbom, D. (1993). *Structural Equation Modeling With The Simplis Command Language*. Hillsdale, NJ: Lawrence Erlbaum Associates.
- Karasar, N. (2003). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Koçel, T. (2001). *İşletme Yöneticiliği*. İstanbul: Beta Yayınları.
- Lin, N. (2001). *Social Capital: A Theory of Social Structure and Action*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Marcinkeviciute, L. (1998). *Behaviour, Work Motivation And Motivation Methods of The Enterprise*. Unpublished Master Theses. Kaunas. 4 Mart 2010 tarihinde adresinden indirilmiştir.

◆ İbrahim H.Çankaya / Hurşit Çanakçı

- Mcnamara, E., Weininger, E. & Lareau, A. (2003). From Social Ties to Social Capital: Class Differences in the Relation Between School and Parent Networks. *American Educational Research Journal*, 40(2), 319-351.
- Munn, N. (1946). *Psychology- The Fundamentals of Human Adjustment*. Boston: Houghton Mifflin Company.
- Newton, K. (2001). *Trust Social Capital Civil Society and Democracy*, *International Political Science Review*, 22(2), 201-214.
- Özdamar, K. (2003). *Paket Programlar ile İstatistiksel Veri Analizi*. Eskişehir: Kaan Kitapevi.
- Öztürk, T. (2006). *İlköğretim Öğretmenlerinin Motivasyonunu Artıran ve İdame Ettiren Faktörler*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul: Beykent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Palgi, M., Moore, G. (2004). Social Capital Mentors And Contacts. *Current Sociology*, 52(3), 459-480.
- Pedder, D., Mcintyre, D. (2006). *Pupil Consultation: The Importance Of Social Capital*. *Educational Review*, 58(2): 145-157.
- Putnam, R. (1995). Bowling Alone: America's Declining Social Capital. *Journal of Democracy*, 6(1), 65-78.
- Robbins, S. (2001). *Organizational Behavior*. New Jersey: Prentice Hall.
- Sabuncuoğlu, Z., Tüz, M. (1996). *Örgütsel Psikoloji*. Bursa: Ezgi Kitabevi.
- Schumacker, R., Lomax, R. (1996). *A Beginner's Guide To Structural Equation Modeling*. Mahwah, New Jersey. Lawrence Erlbaum Associates Publishers.
- Şimşek, Ö. F. (2007). *Yapısal Eşitlik Modellemesine Giriş*. Ankara: Ekinoks Yayınları.
- Teachman, J., Paasch, K., Carver, K. (1996). Social Capital and Dropping Out Of School Early. *Journal of Marriage and the Family*, 58(3), 773-783.

EVALUATION OF TEACHERS' VIEWS RELATED THE RELATIONSHIP BETWEEN SOCIAL CAPITAL AND MOTIVATION

İbrahim H. ÇANKAYA *

Hurşit ÇANAKÇI**

Abstract

The aim of this research is to analyze the relationship between social capital and the teachers' motivation level according to class teachers' perceptions. The population of the study consisted of primary schools teachers who worked in the fall semester 2009-2010 in the center of Elazığ province. Data were collected from a sample of 375 teachers working at primary schools in Elazığ. In this study the social capital scale developed by Ersözlu (2008) and the motivation scale developed by Claude, at all (2008) were used. It has been found out that perceived subscales of social capital directed to teacher predicts level of motivation significantly.

Keywords: Motivation, social capital, communication, trust.

* Assist.Prof.Dr. Mevlana University, Faculty of Education, Konya.

** Provincial Education Directorate of National Education, Education Inspector, Elazığ.